

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра перекладознавства імені Миколи Лукаша

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
іноземних мов
Світлана ВІРОТЧЕНКО
МОБ
“30” червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інтеграція України в європейські та світові структури: мовні та культурні аспекти

рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
галузь знань	<u>В - Культура, мистецтво та гуманітарні науки</u> (шифр і назва)
спеціальність	<u>B11 Філологія</u> (шифр і назва)
освітня програма	<u>Усний переклад і міжкультурна комунікація</u> (англійська та друга західноєвропейська мова)
спеціалізація	<u>B11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська</u>
вид дисципліни	<u>за вибором</u>
факультет	<u>іноземних мов</u>

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету іноземних мов

“30” червня 2025 року, протокол № 8

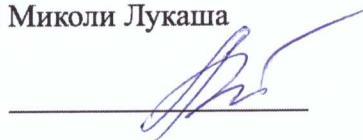
РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

КОВАЛЬЧУК Наталя Миколаївна, к.п.н., доцент ЗВО кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша.

Програму схвалено на засіданні кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша.

“27” червня 2025 року, протокол № 17

Завідувач кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша

Олександр РЕБРІЙ

Програму погоджено з гарантами освітніх (професійних/наукових) програм:

Гарант освітньої програми

Усний переклад і міжкультурна комунікація

(англійська та друга західноєвропейська мова)

Олександр РЕБРІЙ

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов

“30” червня 2025 року, протокол № 7

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

Анна КОТОВА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Інтеграція України в європейські та світові структури: мовні та культурні аспекти» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Усний переклад і міжкультурна комунікація (англійська та друга західноєвропейська мова)» *(денна форма навчання)*

Другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузь знань В – Культура, мистецтво та гуманітарні науки
спеціальності В 11 Філологія
спеціалізація: В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: удосконалити перекладацькі компетентності, необхідні для забезпечення високоякісного усного перекладу у галузі міжкультурної комунікації для реалізації інтеграції України в європейські та світові структури з урахуванням лінгвістичних та соціокультурних аспектів.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- засвоєння теоретичного підґрунтя процесів, пов'язаних з інтеграцією України в європейські та світові структури;
- усвідомлення мовних та культурних особливостей європейських та світових інтеграційних процесів;
- формування навичок комплексного аналізу та інтерпретації процесу перекладу у міжкультурному середовищі.

1.3. Кількість кредитів:

Денна форма навчання – 6

1.4. Загальна кількість годин:

Денна форма навчання – 180

1.5. Характеристика навчальної дисципліни
За вибором
Денна форма навчання
Рік підготовки
1-й
Семестр
2-й
Лекції
36 год.
Практичні, семінарські заняття
12 год.
Лабораторні заняття
-
Самостійна робота
132 год.
у тому числі індивідуальні завдання
-

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна:

Загальні компетентності:

ЗКЗ. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК14. Здатність до безперервного професійного зростання та особистісного розвитку на основі вдосконалення набутих знань та вмінь та засвоєння нових, в тому числі шляхом самоосвіти.

Фахові компетентності:

ФК6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК7. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату в мовній, міжмовній та міжкультурній комунікації.

ФК9. Усвідомлення соціальної ролі перекладу та його статусу як провідної форми міжмовної комунікації; уміння поєднувати теорію з практикою задля ефективного виконання професійних завдань.

ФК10. Здатність ефективно забезпечувати міжмовне та міжкультурне посередництво в усній формі за умов формального та неформального спілкування.

1.7. Програмні результати навчання:

ПРН1. Оцінювати власну навчальну, наукову та професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН12. Дотримуватися правил академічної доброчесності, норм поведінки й моралі в міжособистісних та професійних стосунках.

ПРН14. Створювати, аналізувати, перекладати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН18. Ефективно використовувати набуті знання, навички та вміння для успішної інтеграції України в європейські та світові структури.

1.8. Пререквізити:

Опанування навчальної дисципліни «Інтеграція України в європейські та світові структури: мовні та культурні аспекти» передбачає попереднє вивчення таких дисциплін: Вступ до перекладознавства; Актуальні проблеми теорії та практики перекладу; Основи перекладацького скоропису; Теорія усного перекладу: історія, сучасність, перспективи; Теорія міжкультурної комунікації; Психологічні та публічні аспекти усного перекладу та міжкультурної комунікації.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1: Основи інтеграції

Тема 1. Історичний огляд європейського шляху України

Тема 2. Мова як інструмент державотворення

Тема 3. Угода про асоціацію з ЄС та гармонізація законодавства

Розділ 2: Мова та ідентичність

Тема 1. Українська мова як державна мова: політика та символізм

Тема 2. Права мов меншин та європейські стандарти

Тема 3. Культурна дипломатія, ЗМІ та ідентичність у воєнний час

Розділ 3. Глобалізація і цифрова культура

Тема 1. Культурна спадщина та інтеграція до ЄС

Тема 2. Цифровізація та мовні технології

Тема 3. Глобальні партнерства та зміна символічної географії

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					ус ь о г о	у тому числі				
		л	п	лаб .	інд .	с. р.		л	п	ла б. .	інд .	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1: Основи інтеграції												
Тема 1. Історичний огляд європейського шляху України	19	4	1			14						
Тема 2. Мова як інструмент державотворення	19	4	1			14						
Тема 3. Угода про асоціацію з ЄС та гармонізація законодавства	22	4	2			16						
Разом за розділом 1	60	12	4			44						
Розділ 2: Мова та ідентичність												
Тема 1. Українська мова як державна мова: політика та символізм	19	4	1			14						
Тема 2. Права мов меншин та європейські стандарти	19	4	1			14						
Тема 3. Культурна дипломатія, ЗМІ та ідентичність у воєнний час	22	4	2			16						
Разом за розділом 2	60	12	4			44						
Розділ 3. Глобалізація і цифрова культура												
Тема 1. Культурна спадщина та інтеграція до ЄС	19	4	1			14						

Тема 2. Цифровізація та мовні технології	19	4	1			14						
Тема 3. Глобальні партнерства та зміна символічної географії	22	4	2			16						
Разом за розділом 3	60	12	4			44						
Усього годин	180	36	12			132						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історичний огляд європейського шляху України	1
2	Мова як інструмент державотворення	1
3	Угода про асоціацію з ЄС та гармонізація законодавства	2
4	Українська мова як державна мова: політика та символізм	1
5	Права мов меншин та європейські стандарти	1
6	Культурна дипломатія, ЗМІ та ідентичність у воєнний час	2
7	Культурна спадщина та інтеграція до ЄС	1
8	Цифровізація та мовні технології	1
9	Глобальні партнерства та зміна символічної географії	2
	Разом	12

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Підготовка до лекцій, робота з конспектом та теоретичною літературою	26
2	Підготовка до практичних занять	40
3	Виконання вправ для формування необхідних навичок усного послідовного перекладу (Short consecutive).	20
4	Виконання вправ для формування необхідних навичок усного послідовного перекладу (Long consecutive) з використання перекладацького скоропису.	20
5	Перегляд відео/аудіоматеріалів англійською мовою (новини, звіти, промови, інтерв'ю).	26
	Разом	132

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

7. Методи навчання

I. Ініціальні (викладач – студент):

1. Словесно-аудіальні (лекція, розповідь, бесіда), у тому числі – інтерактивні (опитування, дискусія, обговорювання, оцінювання)

2. Наочно-візуальні (демонстрація схем, діаграм, таблиць, прикладів мовних структур, тощо), у тому числі – мультимедійні (мультимедійні презентації лекцій).

II. Респонсивні (студент – викладач):

1. Теоретичні: робота з першоджерелами, підручниками, інтернет-матеріалами, пошук необхідної інформації.

2. Практичні: виконання практичних підсумкових завдань за матеріалами лекцій.

8. Методи контролю

- опитування
- спостереження
- співбесіда
- тестування
- залік

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль (максимальна кількість балів)				
Відвідування занять	Виконання практичних завдань	Разом	Підсумкова робота	Загальна кількість балів
12	48	60	40	100

Форма контролю:

Поточний контроль – відвідування занять і виконання практичних завдань з усного перекладу за тематикою навчальної дисципліни (максимальна кількість – 60 балів);
Підсумковий контроль (залік) – формалізований тест (максимальна кількість – 40 балів).

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю та самостійної роботи.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

А. Критерії оцінювання відвідування занять (максимальна кількість – 12 балів).

Кількість відвіданих занять	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Бали	0.5	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4	4.5	5	5.5	6
Кількість відвіданих занять	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Бали	6.5	7	7.5	8	8.5	9	9.5	10	10.5	11	11.5	12

Б. Критерії оцінювання виконання практичних завдань з усного перекладу (максимальна кількість – 48 балів, по 8 балів за кожне з 6 практичних завдань).

7-8 балів: точне й повне відтворення змісту, дотримання логіко-семантичної структури висловлювань;

5-6 балів: загальний зміст передано коректно, допущено окремі лексико-граматичні або стилістичні неточності, які не впливають на розуміння;

3-4 бали: передано основну ідею, допущено помилки, що призводять до часткового спотворення комунікативного наміру, наявні часті паузи або самовиправлення;

1-2 бали: пропуски речень, викривлення змісту, порушення послідовності викладу інформації;

0 б.: повна втрата сенсу, додавання висловлювань не пов'язаних зі змістом оригіналу.

В. Критерії оцінювання виконання залікової роботи – 40 балів (формалізований тест: 20 запитань по 2 бала за кожне). Залікова робота проводиться у дистанційному форматі на базі платформи LMS.

Загальна оцінка встановлюється шляхом додавання значень **А, Б і В.**

Результати неформального навчання можуть бути визнані за наявності підтверджуючих документів (сертифікатів, довідок, описів навчальних програм), якщо вони засвідчують досягнення результатів навчання, співвідносних із цілями курсу.

Прикладами релевантної неформальної освіти можуть бути: онлайн-курси (Coursera, Prometheus тощо) за тематикою навчальної дисципліни; участь у сертифікованих тренінгах і семінарах, проведених міжнародними організаціями чи університетами.

Процедура визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Рішення ухвалюється комісією факультету на підставі поданого пакета документів від здобувача освіти.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ : Довіра, 2007. 205 с.
2. Довідник НАТО. NATO: Office of Information and Press, Brussels, Belgium, 2001. — 608 с.
3. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація. Київ: Видавничий центр «Академія», 2012. 284 с.
4. Chernovaty, L., Djovčoš, M., & Kovalchuk, N. (2024). The Impact of the Source-Text Syntactic Characteristics on the Sight-Translation Strategies and Quality. *Linguistic palette of translation: from word to text: Collective monograph*. Ed. O.I. Panchenko. Monographic series «Innovative Science, Education, Manufacturing and Transport». Book 11. Karlsruhe: Scientific World-Net Akhat AV, 123-146. <https://doi.org/10.30890/978-3-98924-012-4.2024>
5. Kovalchuk, N. (2024). Trends in the use of information and communication technologies in the teaching of foreign languages and translator training. *Teaching Languages at Higher Educational Establishments at the Present Stage. Intersubject Relations*, (44), 77-94. <https://doi.org/10.26565/2073-4379-2024-44-05>
6. Ukraine's Thorny Path to the EU From "Integration without Membership Membership" to "Integration through War". URL: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-69154-6>

7. EU-Ukraine Association Agreement – Official Text.

URL: <https://www.kmu.gov.ua/en/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu>

Допоміжна література

1. Polese, A. Language and Identity in Ukraine: Was it Really Nation-Building? *Studies of Transition States and Societies*, 2011, 3(3), 36-50. <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-363064>
2. Trager G., Hall E. Culture as Communication: A Model and Analysis. *Explorations: Studies in Culture and Communication*. New York, 1954. Iss. 3. P. 137–149.
3. Wilson A. The Ukrainians: Unexpected Nation. New Haven: Yale University Press, 2015. 452 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. EBSCO Publishing – багатoproфільна база даних, яка нараховує понад 4600 журналів. (Доступ з Інформаційного центру "Вікно в Америку", Центральна наукова бібліотека ХНУ імені В.Н. Каразіна)
2. EUR-Lex.
URL: https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?fbclid=IwY2xjawIXL0ZleHRuA2FlbQIxMAABHRO05jrHtgPDleWwLj3b4j7DZK7-oF2usCh0xQnc1nRYT7BoDhrp0hN-6w_aem_DuslEosZMDPqP18kKzeinQ
3. Handbook of Translation Studies Online: <https://benjamins.com/online/hts/list/translations/uk>
4. European Commission Speech Repository. URL: <https://speech-repository.webcloud.ec.europa.eu/>.
- 5 European Commission Progress Reports on Ukraine (Annual). URL: ec.europa.eu
6. Cultural Diplomacy in Ukraine: New Horizons” URL: ui.org.ua
7. Conference Interpreter Training. URL: <https://orcit.eu>

Додаткові інформаційні ресурси розташовані на сторінці кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша ХНУ імені В.Н. Каразіна: <http://foreign-languages.karazin.ua/ru/departments/english-translation-theory-and-practice/library-4>